

Bijlage 2 – Factsheet.

Indicator 1.a: Ontwikkeling studentenaantallen en rijksbijdrage.

Wo	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Groei
Studenten	238.046	233.579	241.672	246.218	248.989	253.884	7%
Gewogen bekostigde inschrijvingen	189.557	199.193	204.196	214.763	223.861	227.733	18%
Totaal rijksbijdrage (x € mln.)	€ 3.460	€ 3.511	€ 3.583	€ 3.671	€ 3.736	€ 3.833	11%
Rijksbijdrage prijspeil 2016 (x € mln.)	€ 3.607	€ 3.581	€ 3.605	€ 3.656	€ 3.754	€ 3.833	6%
Onderwijsdeel (x € mln.)	€ 1.643	€ 1.667	€ 1.644	€ 1.700	€ 1.734	€ 1.796	9%
Onderwijsdeel prijspeil 2016 (x € mln.)	€ 1.713	€ 1.700	€ 1.653	€ 1.693	€ 1.743	€ 1.796	5%
Onderzoekdeel (x € mln.)	€ 1.817	€ 1.817	€ 1.817	€ 1.838	€ 1.861	€ 1.887	4%
Onderzoekdeel prijspeil 2016 (x € mln.)	€ 1.894	€ 1.854	€ 1.827	€ 1.830	€ 1.871	€ 1.887	0%

Hbo	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Groei
Studenten	418.732	416.069	433.933	439.670	434.837	438.362	5%
Gewogen bekostigde inschrijvingen	342.424	355.534	361.218	361.272	366.277	365.992	7%
Totaal rijksbijdrage (x € mln.)	€ 2.521	€ 2.557	€ 2.641	€ 2.770	€ 2.847	€ 2.852	13%
Rijksbijdrage prijspeil 2016 (x € mln.)	€ 2.628	€ 2.608	€ 2.657	€ 2.758	€ 2.861	€ 2.852	9%
Onderwijsdeel (x € mln.)	€ 2.457	€ 2.435	€ 2.409	€ 2.525	€ 2.593	€ 2.586	5%
Onderwijsdeel prijspeil 2016 (x € mln.)	€ 2.561	€ 2.484	€ 2.423	€ 2.515	€ 2.606	€ 2.586	1%

Bron: De aantallen zijn afkomstig van DUO. De bedragen voor 2011 tot en met 2015 zijn afkomstig uit het jaarverslag 2015 van OCW en EZ. De bedragen voor 2016 zijn afkomstig uit de begroting 2017 van OCW en EZ. Het omrekenen naar prijspeil 2016 is gebeurd op basis van gegevens uit bijlage 8 MEV 2017 (prijs netto materiële overheidsconsumptie). Het onderwijs kent echter een grotere loongevoeligheid.

Noot: De aantallen zijn exclusief niet-EER studenten en inclusief studenten in het groene onderwijs. De aantallen voor bekostigde inschrijvingen zijn gewogen (gecorrigeerd voor factoren laag, hoog en top). De aantallen voor gewogen bekostigde inschrijvingen die gebruikt worden voor bekostigingsjaar 2011 betreffen de aantallen op peildatum 1 oktober 2009, de aantallen die gebruikt worden voor bekostigingsjaar 2016 betreffen de aantallen op peildatum 1 oktober 2014.

Noot: Rijksbijdrage wo is onderwijsdeel + onderzoekdeel + prestatiebekostiging, inclusief groen onderwijs. Rijksbijdrage hbo is onderwijsdeel + ontwerp en ontwikkeling + prestatiebekostiging, inclusief groen onderwijs.

Noot: De ontwikkeling van het onderwijsdeel is niet een-op-een gelijk aan de ontwikkeling van studentenaantallen doordat er de afgelopen jaren sprake is geweest van generieke kortingen, bijvoorbeeld als gevolg van maatregelen uit het Regeerakkoord die verwerkt zijn in het onderwijsdeel.

Indicator 1.b: Ontwikkeling studentenaantallen, onderzoekdeel en onderwijsdeel per universiteit. (Onderstaande eerste en derde kolom van de tabel komen overeen met indicator 1.1 in de brief).

	Groei studenten 2011-2016	Groei bekostigde inschrijvingen 2011- 2016	Groei onderzoekdeel 2011-2016	Groei onderwijsdeel 2011-2016
Universiteit Leiden	34%	38%	-2%	15%
Rijksuniversiteit Groningen	1%	24%	-3%	9%
Universiteit Utrecht	-1%	9%	-8%	1%
Erasmus Universiteit Rotterdam	15%	23%	5%	12%
Technische Universiteit Delft	22%	27%	-3%	5%
Technische Universiteit Eindhoven	47%	50%	-4%	11%
Universiteit Twente	-2%	20%	-4%	-1%
Wageningen University	54%	72%	2%	21%
Universiteit Maastricht	7%	22%	8%	2%
Universiteit van Amsterdam	-6%	7%	-1%	5%
Vrije Universiteit Amsterdam	-12%	11%	-1%	2%
Radboud Universiteit Nijmegen	4%	19%	-4%	3%
Universiteit van Tilburg	-4%	-4%	23%	-8%

Bron: De aantallen zijn afkomstig van DUO. De bedragen voor onderwijs en onderzoek zijn afkomstig van OCW. Het omrekenen naar prijspeil 2016 is gebeurd op basis van gegevens uit bijlage 8 MEV 2017 (prijs netto materiële overheidsconsumptie).

Noot: De aantallen studenten zijn exclusief niet-EER studenten en inclusief studenten in het groene onderwijs. De aantallen voor bekostigde inschrijvingen zijn gewogen (gecorrigeerd voor factoren laag, hoog en top). De bedragen voor onderzoek zijn exclusief bedragen voor internationale instellingen en het zwaartekrachtprogramma. De bedragen voor onderwijs zijn exclusief bedragen voor internationale instellingen.

Indicator 1.c: Onderzoekscapaciteit Nederlandse universiteiten naar wetenschapsgebied in % van het totaal, op basis van fte, 2015. (Toelichting op indicator 1.3 in de brief).

	WP totaal	WP 1	WP 2	WP 3
Landbouw	5%	4%	4%	6%
Natuurwetenschappen	18%	14%	26%	18%
Techniek	18%	14%	16%	24%
Sociale wetenschappen	21%	29%	18%	13%
Geneeskunde	31%	30%	28%	36%
Humaniora	7%	9%	9%	3%
<i>Totaal</i>	100%	43%	25%	32%

Bron: Rathenau Instituut (2016). Factsheet R&D-uitgaven en – capaciteit.

Indicator 1.d. Ontwikkeling in onderzoeksinzet wetenschappelijk personeel, in FTE per wetenschapsgebied, 2005-2015

	2005*	2015*	groei in fte	groei in %
alfa totaal	1.259	1.436	177	14%
1e geldstroom	848	813	-35	-4%
2e geldstroom	337	444	107	32%
3e geldstroom	74	162	88	118%
bèta totaal	7.344	8.161	817	11%
1e geldstroom	2.919	2.745	-174	-6%
2e geldstroom	2.179	2.313	133	6%
3e geldstroom	2.246	3.152	906	40%
gamma totaal	3.205	4.351	1.145	36%
1e geldstroom	2.116	2.594	477	23%
2e geldstroom	584	946	361	62%
3e geldstroom	505	792	286	57%
gezondheid totaal	4.442**	6.394	1.952	44%
1e geldstroom	1.838 **	2.569	731	40%
2e geldstroom	915**	1.405	490	54%
3e geldstroom	1.688 **	2.413	725	43%
1e geldstroom totaal	7.721	8.721	1.000	13%
2e geldstroom totaal	4.015	5.106	1.091	27%
3e geldstroom totaal	4.513	6.517	2.004	44%

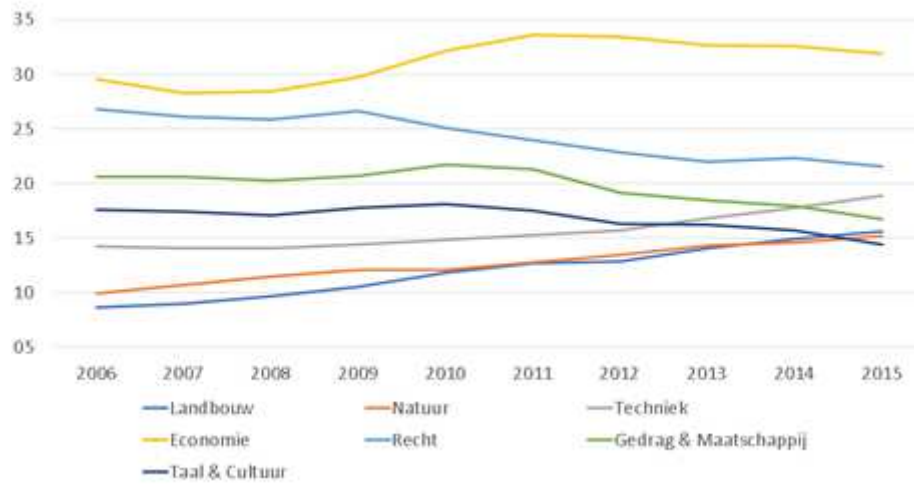
Bron data: Rathenau Instituut (2016) op basis van VSNU. Datapublicatie R&D-uitgaven en– capaciteit. Deze datapublicatie geeft in aantallen fte weer uit welke geldstroom de Nederlandse universiteiten de onderzoeksinzet van hun wetenschappelijk personeel bekostigen en tevens op welke sectoren (HOOP-gebieden) deze wordt ingezet. (<https://www.rathenau.nl/nl/page/onderzoekscapaciteit-hoofdgebied-en-geldstroom>). De link onderaan die webpagina geeft toegang tot de gedetailleerde cijfers per HOOP-gebied).

*: Om gevoeligheid voor uitschieters te vermijden zijn voor 2005 en 2015 driejaarsgemiddelden berekend (2003-2005, respectievelijk 2013-2015).

Daarnaast zijn de HOOP-gebieden opgeteld tot alfa, bèta, gamma en gezondheid. Alfa is opgebouwd uit de HOOP gebieden: Taal en Cultuur; Bèta is Landbouw, Natuur en Techniek; Gamma is Economie, Recht, Gedrag en Maatschappij.

** Voor gezondheid geldt dat één van de acht UMCs in Nederland niet in de cijfers zit. In 2008 is het LUMC cijfers gaan leveren en het AMC is daarmee gestopt. Het LUMC was in termen van fte onderzoeksinzet groter, maar onbekend is hoeveel exact. Om hiermee rekening te houden is het groeicijfer gecorrigeerd voor het verschil in omvang tussen het LUMC en AMC. Bij gebruik van ongecorrigeerde brondata, zouden de groeipercenages voor gezondheid uitkomen op 51% (totaal), 44% (1^e geldstroom), 78% (2^e geldstroom) en 46% (3^e geldstroom).

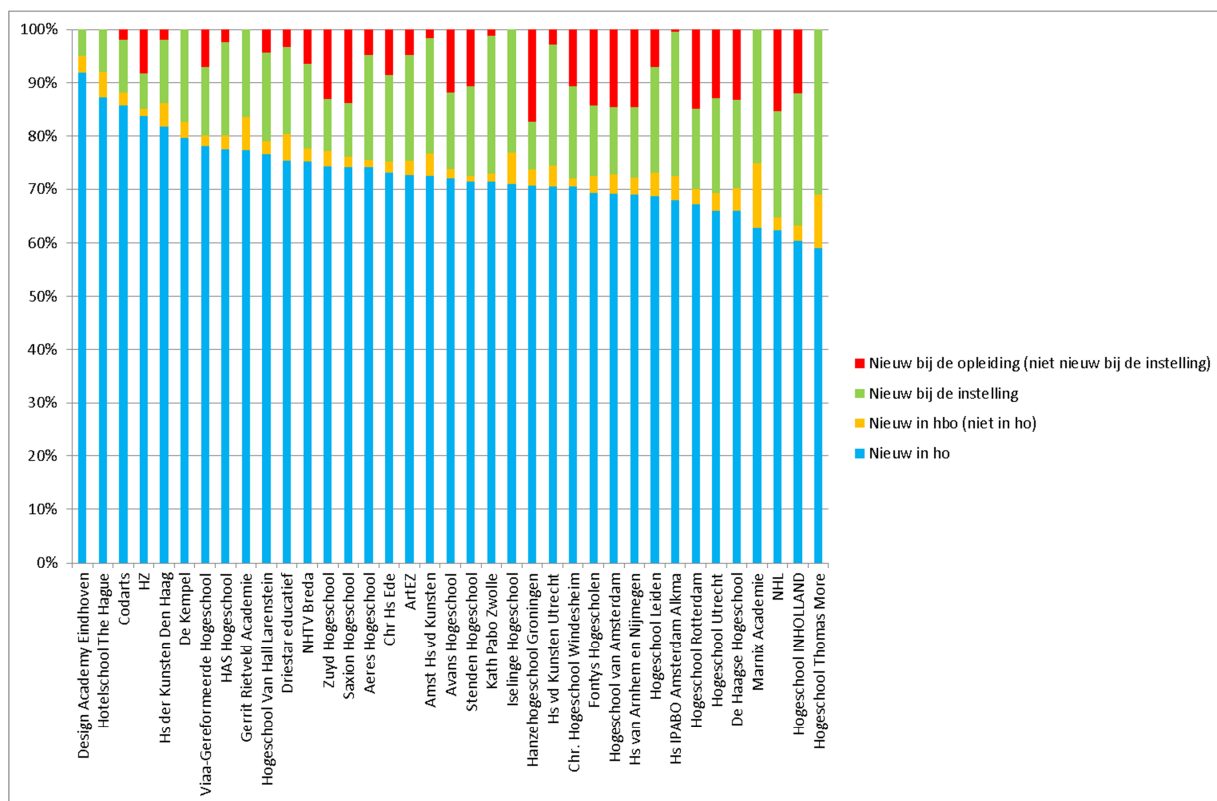
Indicator 1.f: Aantal studenten per staflid (student-staf ratio) per HOOP-gebied.

Bron: VSNU/CBS, IcijferHO 2015.

Noot: Er is geen eenduidige norm te geven voor een ideale staf-student ratio omdat deze varieert afhankelijk van het vakgebied, de soort opleiding en de opleidingsfase. De ratio bij technische opleidingen is over het algemeen lager vanwege de benodigde intensieve begeleiding, met name in de masterfase (bijvoorbeeld practica).

Indicator 1.g. Verdeling van de instroom over hogescholen in 2016

Bron: DUO

Noot: de tabel illustreert de voorgeschiedenis van eerstejaars studenten bij de verschillende hogescholen. Er is uitgegaan van de hoogste vooropleiding. Alleen van de groep "nieuw in ho" kan gesteld worden dat hiervoor nog geen eerdere aanspraak op bekostiging HO is gemaakt.